

ГРАЖДАНСКИ СЪВЕТ
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ № 51

**от заседание на Гражданския съвет към ВСС,
проведено на 27.07.2018 г.**

Днес, 27 юли 2018 г., петък, от 09:30 ч. в Пресцентъра на ВСС в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание на Гражданския съвет към ВСС, на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Мария Карагьозова – съпредседател на Гражданския съвет от НПО (председател на Асоциация „Форум”);

Г-жа Татяна Лисичкова – правен експерт на Асоциация „Форум”, упълномощена за днешното заседание да представлява Асоциацията на прокурорите в България, Българската асоциация на вещите лица и експертите в България, Камарата на независимите оценители и Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-жа Мария Павлова – представител на Камарата на следователите в България;

Г-жа Емилия Петрова – член на УС на Сдружение „Сефита“;

Г-н Александър Николов – председател на УС на Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт;

Г-н Николай Михайлов – председател на УС на Съюза на младите юристи;

Г-н Любомир Герджиков – председател на УС на Сдружение “Камара на арбитражните и на съдебните експерти в България”;

Г-жа Мила Георгиева – представляващ Центъра за приложно-правни изследвания и практики.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Възможности за финансиране на проекти на организациите, членуващи в Гражданския съвет към ВСС по отворена процедура на Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ) с краен срок за кандидатстване 30.09.2018 г. – представяне на обобщена информация за условията на процедурата и реда за кандидатстване.

Докладчик: Асоциация „ФОРУМ“;

2. Организационни въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добро утро, уважаеми колеги.

Откривам днешното заседание, имаме нужния кворум като г-жа Татяна Лисичкова – правен експерт на Асоциация „Форум”, е упълномощена за днес да представлява Асоциацията на прокурорите в България, Българската асоциация на вещите лица и експертите в България, Камарата на независимите оценители и Съюза на съдебните заседатели в България.

Т. 1 и т. 2 дневния ред предлагам да ги отложим за м. септември, тъй като до последно очаквахме отговор от Министерство на правосъдието във връзка с поставените въпроси от Българската асоциация на съдиите по вписванията, по време на проведената Кръгла маса от 06.07.2018 г. Това беше и темата по т. 1 от днешния дневен ред – да ни запознаят с резултатите от Кръглата маса и какво е развитието по създаването на имотния регистър. До момента те не получиха отговор от МП и по тяхна молба отлагаме точката за следващо заседание. Т. 2 от дневния ред е свързана с недвижимите имоти, които са в режим на етажна собственост – това е специфика на горната точка, двете точки са обвързани. Затова предлагам и тя да се разгледа в следващо заседание. Поради тези аргументи днес ще разгледаме т. 3 от предварително обявения дневен ред.

Темата е най-актуална, тъй като касае две отворени процедури в момента, по които всяка една от нашите организации може да бъде кандидат, бенифициент. Две от организациите в ГС към ВСС – Сдружение „СЕФИТА“ и Камарата на следователите в България, вече участват. По първата процедура при първия конкурс са спечелили финансиране и са в процес на изпълнение на проектите си. Към есента, когато има напредък и продукти, ще може да представите и популяризирате пред нас това, което се случва.

Ще представя една програма, която касае гражданския контрол за реформа в съдебната система, но видях, че е отворена през седмицата още една програма и тъй като имаме време ще ви представя и двете програми.

МАРИЯ ПАВЛОВА: За момент ще Ви прекъсна – в заседание в МП, относно актуализираната стратегия, имаше представител на ОПДУ и стана ясно, че тези, които са започнали проектите имат право да кандидатстват и за продължаване.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, точно така. Това е Виктория Славейкова, тя отговаря в ОПДУ за НПО-тата. По т. 6.4.2. от Пътната карта, също говорих с нея и каза, че има възможност неусвоени средства по други цели и точки да бъдат прехвърлени към такива, които нямат финансиране към момента, а има готовност да се изпълнят конкретни действия. В тази връзка с г-н Герджиков написахме писмо, с което напомнихме отново, относно Отчета за изпълнението на Пътната карта, че ГС към ВСС при наличие на финансиране има готовност да изпълни възложените му задачи по т. 6.4.2. от Пътната карта, свързана с гражданския мониторинг и контрол. Писмото го разпространих на всички /ВСС-9243/16.07.2018 г./ След 30 юли можем да отидем на среща и да договорим конкретно какво е възможно да се предоговори. Тогава технически от страна на финансиращите, какво е възможно да предложат. Това е развитието по т. 6.4.2.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Преди да започнете, да кажа няколко думи. Не става въпрос за провеждане на разговор, но по Пътната карта е предвидено дейността да се финансира от държавния бюджет. Кое ще рече, че ще трябва да се приеме някакви

изменение в Пътната карта, което трябва да се приеме от Министерски съвет, тъй като той е приел Пътната карта. Това веднъж. Второ – даже да решат да финансират от допълнителни средства от ОПДУ, ГС към ВСС не е кредитоспособна организация да кандидатства, т. е. не отговаря по изискванията, които са по ОПДУ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: То ще бъде целево финансиране, няма да е състезателно. Т. е. то ще бъде написано така, че да отговаря за ГС към ВСС. Ние не сме конституирани като юридическо лице, а всеки от нас е отделно такава.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Това имах предвид.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Може би една организация ще бъде водеща по проекта и съответно тези, които се представят като партньори и изпълняват функции и определени дейности по проекта, трябва да се присъединят към нейния проект. Но тя ще бъде отговорна за финансирането и после за изпълнението.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Ще стане лесно – една организация с подкрепата на всички.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Няма да е лесно, защото се изисква доста добра структура, за да се работи по ОПДУ. Те имат много къси срокове, много високи изисквания – миналия път го казах. При предното заявяване на плащане от наша страна по проекта, след 1 месец разглеждане на документите, установиха, че сме допуснали грешка от 3 стотинки – грешка на счетоводната програма. Съгласихме се да ни ги удържат тези 3 стотинки.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Въпросът е, че през тези 3 месеца не трябва да се спира, а да се работи със собствени средства.

/Говорят едновременно помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да се върнем на темата. Информацията днес е за съвсем начинаещи организации, които към момента не са кандидатствали.

Двете процедури са обявени на сайта eufunds.bg. Отивате на ОПДУ, след това на „Процедури за кандидатстване“ – там ще видите всички процедури, които към момента са отворени. Първата процедура, която касае организациите от нашия ГС към ВСС, е „Граждански контрол върху реформата в съдебната система“. Втората, която беше отворена наскоро, е – „Процедура повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“. Това са две паралелни процедури, които в момента текат. По първата, вече обявявана, има десетина организации в България, които работят и изпълняват реални проекти, като две от тях са членове на ГС към ВСС. При първото отваряне бяха предвидени 1 мил. лв. за финансиране, които се разпределиха между 10 проекта, тъй като максималния праг за кандидатстване е 100 хил. лв. Тази година отново има минимален праг за кандидатстване – 10 хил. лв. и максимален – 100 хил. лв. Т. е. обикновено практиката е, че организациите кандидатстват почти на максимален праг, което означава, че 20 проекта ще могат да бъдат финансирани.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Парите, които се отпускат тази година, са 2 мил. лв. И повече от 20 организации може да има, защото има такива, които са кандидатствали за по 50 хил. лв.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. По тази програма се предполага 100% финансиране от страна на отговорния, управляващия орган и не се изисква като задължително съфинансиране от страна на кандидата. Това е важно, но има друга особеност, че тази процедура не предвижда, за разлика от всички досега за НПО, никакво авансово финансиране. Т. е. започва се да се работи със собствени средства по изпълнението на дейностите по проекта до първия междинен отчет, до момента на верифициране на разходи и възстановени, с които да продължите финансирането по следващите дейности. Това е голям проблем за организациите с нестопанска цел, тъй като ние сме non-profit, т. е. ние колкото приходи имаме, толкова и разходи. Има организации, които изпълняват и стопанска дейност към нестопанската си, но това е много рядък случай. С тези приходи от стопанска дейност, с натрупаната печалба, биха могли да финансират своята нестопанска дейност.

Друг вариант са организациите, които имат членска маса и събират членски внос.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Никога няма да е толкова много членския внос.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. Но в ГС към ВСС има организации, които са с голяма членска маса. Например КСБ.

МАРИЯ ПАВЛОВА: Да и затова можахме да поемем първоначалното финансиране.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Ние имаме около 1500 членове.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, и при вас има тази опция. Но за организациите, които са граждански, а не професионални, това трябва да е със собствени средства.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Може и със заемни средства. Отпускат се и авансово средства срещу предоставяне на банкова гаранция.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, и това съм правила. Но банковата гаранция е сложен за мен инструмент за НПО. Т. е. ако имам парите за банковата гаранция, направо ще започна проекта. Така, че, въпреки, че се казва, че се ... 100% финансиране, трябва на практика да имате готовност вие да финансирате, и както каза г-н Герджиков за междинните отчети, за 3 стотинки се бавят много време, независимо дали са 3 стотинки или 30 хил. лв. До момента, в който не се каже, че всичко е правилно – задал си въпросите, коригирал, отговорил, предоставил пари и документи, минава много голям период момента от подаване на отчета и разходите, които са направени разходно-оправдателни документи, и възстановяването на тези разходи – пред това време трябва да продължаваш да работиш. Защото има план за действие и трябва да се свърши, независимо дали те възстановяват или не средствата.

Допустими кандидати в тази процедура са юридически лица с нестопанска цел.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Отново ще Ви прекъсна – 3 месеца е официалния срок за проверка на документи. От момента на подаване на документите, техният ангажимент е до 3 месеца.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Ако срокът на проекта е 6 месеца?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Много често проекта приключва – 12-те месеца са минали преди още – междинен отчет вече е предаден и окончателен.

Сроковете си текат. Но в един момент срокът спира да тече за тях, отговаряш в 7-дневен срок и започва да тече нов срок. Много често се случва в практика – вече е приключил проекта, а все още се занимаваме с междинните отчети.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Затова европейските пари най-добре се усвояват, когато просто попълваш документи – нито имаш разходи, нито задължения. Европейските правила са изключително тежки.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Те не са тежки, за да бъде всичко по-добро и качествено, а са по-формални. Всичко е с цел да не се откраднат пари и е важно на документи как се е отчетел.

/Говорят едновременно помежду си./

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Може да кандидатстваме за секторен мониторинг в отделните области, който да представим.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. да направим мониторинг на самата финансираща програма?

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Не, за дейността, която осъществява.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ставаше въпрос, че всичко е изключително формализирано.

МАРИЯ ПАВЛОВА: От наблюденията ми по ОПДУ и контактите със служителите, смятам, че проблемът идва изцяло от тях, защото ги е страх при отпускането и денифицирането на разходи, когато е годишната проверка от Европа да не направят забележка защо, както беше примера с 3-те стотинки, защо сте верифицирали и на тях да им наложат финансова санкция. Затова не дават за нищо и връщат документи за абсурдни неща.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Точно така е, за абсурди.

МАРИЯ ПАВЛОВА: „Режат“ пари от разходите, които вече са направени от спечелилите поръчките. Това се обжалва в съда, в съда „падат“, става едно безсмислено забавяне. Още при подаване на документите казват колко ще „отрежат“ от парите.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И то от собствените пари, а не от дадените.

/Говорят едновременно./

МАРИЯ ПАВЛОВА: Те наказват ОПДУ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Но вече има една опция, по която ако те накажат ОПДУ, може от кандидата отново да искат средствата, които вече са верифицирали, да се върнат.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Това е до края на проекта. До края на проекта нищо не е окончателно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Има нови опции, които ще бъдат вкарани. Те се презастраховат, защото ако бъдат наказани в следствие, започват да „дърпат“ от проектите, заради които са наказани. И се получава, че е приключен проекта преди 3 години, а трябва да се върнат средства, защото одитиращ орган над ОПДУ е установил, че ОПДУ неправилно е верифицирал средствата. Да не говорим за това, че трябва да се пазят документите, след като всичко е приключило и т. н.

/Александър Николов напуска залата./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Продължавам с презентацията. Юридически лица с нестопанска цел могат да участват в обществена полза, тук повечето организации са такива, и професионални организации, учредени на основание Закона за юридически лица с нестопанска цел или регистрирани и създадени по специален закон, както при нас е КНОБ. Т. е. всички членове на ГС към ВСС са допустими кандидати по тази процедура.

По тази процедура всеки кандидат може да подаде само едно проектно предложение, но може да бъде партньор в неограничен брой други проектни предложения. Партньори могат да бъдат не само хора от тези две целеви групи, могат да бъдат и органи на съдебната власт, Министерство на правосъдието - освен, че ние по между си може да си партнираме.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Малко е пожелателно, защото партньорите ако трябва да участват с финансови средства, те нямат в бюджета си тези средства.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Обикновено се взима партньор когато не може да се отговори на критериите, свързани с оборот или опит назад. Тогава се взимат предвид средно-аритметичните приходи от проекти и дейности на двете организации.

Допустими дейности за финансиране по тази програма. Само ще ви кажа, че крайният срок е 30 септември за подаване на проектите - има малко време.

Какво може да се направи, като това не изчерпва - всичко това са примерни дейности, които може да се направят:

„Извършване на анализи, проучвания, изследвания, методики, модели и оценки, свързани с дейността на съдебната система, чрез които се подпомага процеса на модернизация на системата и мониторинга на съдебната реформа.“ Това е една много широка дейност и тук това може да означава всичко.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Може ли да уточня тук, и в ОПДУ съм питал какво разбират под „съдебна система“ - и те не знаят. Казаха да си дефинираме понятието. Само в чл. 1 на ЗСВ е споменато, но по-нататък не е дефинирано.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Това по Конституция, не може да си го измислим. В Конституцията са развити отделните елементи на съдебната власт.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Съдебната власт – да, говорим за съдебната система, която тук се упоменава.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Понеже са три органа, се приема, че е системен орган.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Говорим, че никъде не е дадено определение на елементите, които формират нещото наречено, защото всяка система си има елементи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: По темата - следващ вид е проучване и пренасяне на добри практики и иновативни решения - например, ако се проучва в друга европейска държава какво прави по даден въпрос; събиране на данни и разработване на база с данни, които да подпомагат процеса на модернизация на съдебната система и мониторинга на съдебната реформа; провеждане на информационни кампании за популяризиране на системата за правна помощ сред гражданите, за алтернативните методи за решаване на правни спорове – медиация, арбитраж, арбитражни процедури, помирителен процес; разработване на механизми за обратна връзка и оценка от страна на съдиите, прокурорите и следователи по въпросите на администрирането на

съдебната власт; разработване на механизми и инструментариум за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и примери за взаимоотношения с органите на съдебната власт; провеждане на конференции, кръгли маси – това са различни мероприятия, провеждане на семинари и обучения – това са допустимите дейности; мониторинг и отправяне на препоръки по дела за корупционни престъпления, организирана престъпност и дела, засягащи лица, заемащи висши държавни длъжности.

ОТ ЗАЛАТА: Тук вече си имаме доклад. Трябва да се развие. Не, да се отчете. Има практика на Съвета на Европа и на Съда в Страсбург, че делата могат да се коментират.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да се върнем на темата. Тук са сложили всичко възможно, което една НПО може да направи. Въобще много е широк кръг, но всичко, което тук предлага дадения бенифициент, кандидат-бенифициента, е много важно до момента да не е разработвано от никой друг, да няма прекриване и към тази дейност да не е в Пътната карта за реформа в съдебната система – да не е възложено целево на някоя държавна институция или друг бенифициент. Т. е. много внимателно трябва да се види дали някой друг не прави към момента, защото се получава т. нар. двойно финансиране.

Тук се казва, че е задължително – разбира се, както е по всички оперативни програми на ЕС, трябва да бъде включена, освен тази дейност, и дейност за осигуряване на публичност и информация, чиято цел е да се каже, че всичко това се прави с европейски средства.

Казва се, че: „Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата, които включват продукти и резултати, които вече са създадени.“ Понеже паралелно текат много проекти, много проекти вече са изпълнени, трудно е човек да се ориентира, защото си мисли, че никой друг не прави това, но в един момент може да се окаже, например, че преди 3 години или в момента организация във Враца прави такъв проект. Дадох този пример, защото Търговско-промишлената палата във Враца ми направи впечатление, че е една от най-дейните организации по проектите, свързани с реформата в съдебната система.

Всеки от вас може да си прочете какви категории разходи са допустими – това са типичните разходи за труд и всички разходи, необходими за изпълнението на заложените дейности.

Една голяма особеност по тези проекти, която за първи път виждам в ОПДУ, е, че всъщност вие бюджетирате единствено разходите за труд като преки разходи, т. е. не се допускат никакви други разходи. Всички други разходи стават непреки разходи и те са една плоска ставка от 40% - допускат те да правиш разходи допустими в рамките на 40% от направените разходи за труд.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Брутните разходи за труд, включително осигуровки, не само възнагажденията.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, защото може да са на граждански договори хората, които работят по проекта, може да са на трудови договори и т. н.

Недопустими разходи по процедурата са за закупуване на дълготрайни материални активи – хардуер, софтуер, разходи за строително-монтажни работи и др., т. н. не може да си закупувате компютри, наемите.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Може да се закупуват в рамките на 40%.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Разходите за управление на проекта също не са включени в труда – те са в рамките на 40% допълнителни разходи. Бюджетът се състои – 72% горе-долу се състои от разходи за експерти по изпълнение на конкретни дейности и всичко останало – управление на проекта, администриране, закупуване, организиране на семинари, плащане за конференции, хотели, печатни издания, разработване на софтуерни продукти, сайтове, всичко това е в рамките на 40%, които са предвидени за преки разходи за труд, като не се включва труда, свързан с управлението на проекта.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Те са предвидени за косвени разходи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това се водят непреки разходи, което принципно не е типично за нормалните проекти. Там си има разходи за труд за изпълнение на дейностите, разходи за труд за управление на проекта и, например, 10% административни разходи, които са за наем, режимни, консумативи.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Сега управлението на проекта е в тези 40%. Т. е. ако искате да наемете счетоводител да работи по проекта, то е от тези 40%.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, той не се води за труд. Да и то да е счетоводител, който да е работил по проектите, защото тук е доста по-специфично.

Тук важи и правилото за минималните помощи, което означава, че бенифициента, в рамките на последните 3 финансови години, трябва да е получил до 200 хил. евро пари по европейски фондове. Ако в рамките на 3-те години с този проект надхвърляте 200 хил. евро, например 390 хил. лв., вие нямате право да кандидатствате или имате право на някаква сума, която да опре този праг. Т. е. стойността на този проект влиза в сумата от 200 хил. евро в рамките на 3 години назад.

3 години назад означава ако имате проект – гледа се крайната дата, на която е приключил даден проект. Може да е започнал преди 5 години, но ако е приключил в рамките на миналите 3 години, цялата сума на проекта се отчита и не може да се надвишава. Това е критерии за допустимост и ставаш недопустим кандидат, дори да отговаряш на всички останали изисквания.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Даже не важи само за дадената организация, а за всички свързани с нея организации. Т. е. ти, кандидатствайки.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И партньорите.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Не партньорите. Ако участва тази организация като съдружник в друга организация. Ако имат контрол върху дейността на други организации, тогава се събират на всичките организации.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, това подробно е описано.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: По други проекти искат бюджет.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Да, трябва да се отчита.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Крайният срок за изпълнение на проектите, за които сега може да подадем до 30.09.2018 г., е 31.12.2020 г.

МАРИЯ ПАВЛОВА: Нали има и трети модул?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ще има и трети, който ще бъде с краен срок догодина - 30.09.2019 г. и пак ще бъдат два партньора.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: 2022 г.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. После ще ви кажа методиката за оценка.

Проектите, които се оценяват на критерий „Допустимост“ – дали си административно допустим.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Дали отговаряш на техническите задания, които са дадени.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: На три етапа ги оценяват. Първо, много отпадат, защото не могат в ИСУН да протекат правилно нещата и не стигат до първия етап. Всички проекти се подават в системата ИСУН и задължително трябва всеки да разполага с електронен подпис.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: За да си допустим кандидат ... оценка да се ... и да имаш ... Документите, които се подават на етап кандидатстване са: бюджет или обосновка; удостоверение за актуално състояние; тук се казва, че една */шум в залата/* пререгистрация на правителствените организации - от съда и търговския регистър – Агенцията по вписванията; ако не е пререгистрирана – което е задължително, ако е имало дейност миналата година.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Годишен е срокът.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, даже е до 2020 г., но тук ще е писмено.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Защото така го бяха направили – пререгистрацията до 2020 г., но за да се публикува отчета няма как.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Друго – нещо, което друг път не ми е искано, удостоверение за код на икономическа дейност. Водим се нестопански организации. Икономическата дейност на нашата организация попада в код, че няма икономическа дейност, което е № 99.4. от Регистър на Националния статистически институт като данни за последната приключила финансова година. Т. е. този документ – удостоверение, се издава на място от Националния статистически институт. Това е задължителен документ.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Но всичко това не става бързо и лесно. От ОПДУ искат обяснения от НСИ защо организацията я няма в регистъра.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ако не се подаде този документ, на практика си с нередовни документи по тази процедура и всички процедури по ОПДУ, които следват.

Има декларация, с която.

ОТ ЗАЛАТА: Това е отчайващото в държавата ни. Има някакъв ред, но да се стига до такива положения!? Но какъв е този ред!?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това са неприложими документи на НПО. Трябва кандидата или процедурата е насочена към НПО, поне малко да ги адаптират.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Нали в Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол е казано.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Но сега има задължение да се искат справки помежду им.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да, но по ЗОП не важат. Като слушам - и тук е същата история.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Допустимо е кандидатите към момента да изпълняват проекти, които не са приключили и да подадат проект и по тази процедура на адреса на ИСУН. Това не е стопиращо. Всички разходи по проекта се – всъщност тук не важат процедурите на ЗОП, има си специално ПМС, по което за всички разходи над определени прагове, което е, според мен, голямата проблемна област и най-честата причина за неверифициране на разходи е, че не си спазил процедурите за избор на изпълнители и на експерти всъщност, защото основно разходите са труд, по това ПМС. Много е трудно, те самите не могат да кажат какви са критериите, как да проведеш процедурата и след като си я провел, похарчил си парите, те могат да се върнат и да кажат, че всичко е наред и правилно са похарчени, но процедурата, по която си избрал хората да работят, например, не ги устройва.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Добре, но срокът за изпълнение на проекта е една година. Какво да се прави – процедури за избор на хора, изпълнение на проекта.

/Говорят едновременно./

МАРИЯ ПАВЛОВА: Голям проблем е ако експертите работят в администрацията на някое министерство.

/Говорят едновременно./

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Ако си ръководител в организацията, нямаш право да участваш като изпълнител.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, като финансов експерт.

/Говорят помежду си./

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Освен това хората, които трябва да участват трябва да са „чисти като сълза“, както се казва. Т. е. не трябва да има от КАТ неплатени глоби, искат от местни администрации справки и т. н. – да нямат публични задължения.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Много важно изискване е организацията да няма задължения към НАП, както и експертите на организацията. Искане за удостоверение.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Разходи за организацията предвидени ли са?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Има разходи за труд на експерти при започване на анализите по програми. От тях 40% имаш право на всякакви – т. е. покриваш наеми, осчетоводяване, конференции, разходи за нощувки. Ако можеш да се включиш в 40% всичко е наред.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Ще ни разясните ли какво прави една кандидатстваща за изпълнител организация – да изпълнява проекта? Например обявява се конкурс и се явява организацията. Тя има шест специалисти, които са необходимите. Спечелва конкурса и след това какво се случва?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: По тези програми най-хубаво е да си изпълнител, т. е. да подизпълнител на бенефициента, защото той плаща, той е длъжен да плати, за да се отчете и да си иска парите от ОПДУ. Ти си изпълнител. На другият дали ще ги възстановят или не, ти си предал доклада или за каквото ти е платил, за да са извършени реално разходите – възстановяват само реално извършени разходи за реално свършена работа.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Това само по ОПДУ ли се прави?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не, по всичко е така.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: А тогава на хората от провинцията, които нямат възможностите в града, как се случват нещата?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Има определени фирми, които подготвят документите. Иначе няма как да се класират.

/Говорят помежду си едновременно./

МАРИЯ ПАВЛОВА: Като се обяви срока, че започва работата по проекта, са необходими специалисти в еди-каква-си област. Явяват се кандидати, прави се процедура - да няма дискриминационни критерии. Събира се комисия, в която не може членовете ѝ да са членове на организацията.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Може да се окаже след класирането, че ще работиш с човек, който не познаваш и не може да представи никакво качество на продукта.

/Говорят помежду си едновременно./

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Или изобщо не се явява на другия ден и трябва наново отначало.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Ако класирания не е от града, то той не може всеки ден да идва. След това свършва срока, а още не си назначил човек. Това сме си говорили с председателя какво да правим – една година е срока за изпълнение, а нямаме още...

/Говорят помежду си едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Друг момент – ако в екипа работи човек в неравностойно положение. Оказва се, че това дава точки, умножава се цената по даден коефициент и се отива много напред. Разбрах това във връзка с един много специфичен проект, но в екипа си нямах човек в неравностойно положение.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Получава се така, че всяка една организация, която има такъв човек в екипа си е напред.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, много напред.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Но така организацията става много по-конкурентноспособна, защото са до 10 хил. лв. годишно необлагаеми.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Но това е в във ваш ущърб, ако са необлагаеми. Защото всичките облагания влизат в цената, която формира 40% процента.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не, казвам го по принцип.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Какво се прави ако кандидатства фирма за изпълнението?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: За изпълнението трябва да се провери в ПМС на определен вид разход.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Например аз кандидатствам като фирма, не като изпълнител.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Няма как да се кандидатства, защото по този разход трябва да е единствено физическо лице – експерта, който е на трудов или граждански договор.

/Николай Михайлов влиза в залата./

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Не е вярно – може и фирма да участва, според ПМС-то. Там пише, че може и фирма, защото иначе е дискриминация на юридическо лице.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не съм чела ПМС-то. Да. В това ПМС разходите, които бюджетирате, трябва да видите какви прагове спазвате и ако можете */шум в залата/*... Защото това ПМС постоянно се променя.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Казват, че може и юридически лице, но какво ще прави това юридическо лице, ако кандидатства.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това вече е частен случай. Не мога да кажа. Това труд ли е или услуга?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Получава се така, че може да се впише и да се кандидатства, а след това от тях се прави преценката. На разяснителните процедури като се задават въпроси и те не знаят какво да отговорят, защото не е написано. Казват да си го напишем, разработим, а те ще преценят и дадат отговор.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Наскоро ВСС стартира процедура по ЗОП и кандидатстващията трябваше да е сертифициран по ISO 9001 за извършване на мониторинг и анализи. И ако организация иска да кандидатства, трябва да е изпълнила условието. Не може и да се обжалва техническото задание, защото не отговаря на критерия за допустимост. Казвам го това, защото тук има много организации, които могат да кандидатстват, но трябва да са изпълнили условието по критерия за допустимост.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Друг момент е time-shit. Не трябва да се нахвърлят часовете – повече от 12 часа на ден не може. Нещата трябва да са точни. Хубаво е да се засичат тези неща, защото има хора, които работят по 5 проекта.

Сега ще ви покажа методиката за оценка.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Плаща ли се на служител, който ще следи всички тези процедури?

МАРИЯ ПАВЛОВА: Не. Подава се за тримесечието.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: То е в твой интерес.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Кой подава документите? Не се плаща за това, така ли?

МАРИЯ ПАВЛОВА: Всичко сам си правиш. Да, не се плаща.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Екипът на управление. Ако ти прецениш, че от труда на експертите, от 40%, г;dt 10 хил. лв. и си ги разпределяш както искаш – счетоводител, ръководител на проекта, експерт по ЗОП.

МАРИЯ ПАВЛОВА: Всеки трябва да си ги попълни сам, да се подпише лично.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да се отчете, да се обясни.

МАРИЯ ПАВЛОВА: Да, какво е свършил евентуално. Ако не го е свършил – защо не е свършено и се изпраца. От ОПДУ бързо връщат отговор, като е указано къде, какво е допуснато.

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Проблем е, че всички отчитат – и ръководителя по проекта, и работещите по проекта.

МАРИЯ ПАВЛОВА: Всички отчитат към него, той отчита към ОПДУ и вече те решават да или не.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Друг проблем – по обяснителните записки е записано едно, по time-shit е записано друго, трябва да се обяснява защо така е записано и къде е грешката.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Проектите, които от Европа пускат?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Всичко е така, всичко.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не. Това е модел на онези проекти.

Да продължим по презентацията. За да си допустим кандидат по тази процедура, освен всички документи, че не трябва да има задължения към НАП, към службите за местни данъци и такси и др., критерият за допустимост е, например, ако кандидатстваш за 50 хил. лв. по проект, през изминалите 3 години трябва да докажеш оборот от 25 хил. лв. Т. е. за 50% имаш право да кандидатстваш, иначе не си допустим кандидат още на първото оценяване – не стигаш до оценка на качеството на проекта, а само още на допустимост няма да бъдеш допуснат по-нататък ако организацията предишните 2 години няма оборот. Или ако имаш 20 хил. лв. оборот може да кандидатстваш максимум за 40 хил. лв., ако имаш 30 хил. лв. – максимум за 60 хил. лв. Тук има сложна формула, която всъщност накрая казва това.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Това означава ли, че организации, които нямат история от 3 години не могат.

ОТ ЗАЛАТА: Да, абсолютно. Може като партньор. Може да имате 10-годишна история, но последните 3 години искат.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Говорим самата организация ако няма 3 години съществуване.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Тук пък още по-малко.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не може да си нова. В началото пишеше, че трябва да си регистриран поне 1 година.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Пише, че трябва да има един приключен баланс, т. е. най-малко една година просъществуване.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Значи ние можем.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Да. Другото е финансовото ограничение – с каква сума може да се кандидатства.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ако си работил преди 4 години, дори да имаш 1 мил. лв. оборот, той не ти се счита, а в следващите 3 години имаш нула, на практика не можеш.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Интересно ми е дали 3-годишния срок за баланса е обвързан с допустимостта за кандидатстване. Явно е необвързан.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това е за 3 години назад. Ти можеш да ги докажеш и за 6 месеца назад. Дори да нямаш една година приключила, в текущата година в първите месеци ако можеш да демонстрираш оборот, той ще ти бъде признат.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Предходно условие, че трябва да има една финансова година приключила.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Или ако няма цяла, трябва да се докаже по някакъв начин. От датата на кандидатстване назад 3 години. За оборотът специално е критерий, който не подлежи на оценка, там е само „да“ или „не“. Ако на критериите за допустимост, дори само на една от позициите има „не“, моментално отпадате.

Следва оценка на оперативния и административен капацитет, където вече се говори за експертния опит в изпълнението на проекта. За да се „заобиколи“ това, че организации, които нямат оборот назад в трите години и искат да кандидатстват, наемат си формално партньор, който има такъв оборот. Тогава се взима средно-аритметичния оборот на водещата организация, т. нар. кандидат, и всички партньори. Това обаче води до нежелани обвързаности.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Но този партньор също трябва да подготви набор от документи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, така е. В крайна сметка кандидатът е единствения, който носи финансова отговорност. Партньорите са като изпълнителите – те си получават парите. Водещият е длъжен да се заплати с всички и чак тогава да си поиска парите от ОПДУ. Но може да не се случат нещата. Тогава няма как да си поискаш част от парите, защото не са ти изплатени. Защото той вече е отчетел парите пред данъчните и т. н.

Казвам ги тези неща, защото до сега винаги е ставало въпрос как може да се финансира проект на организации, които са като нашите. Всеки има нужда от някакъв финансов капацитет, за да извършва елементарните си неща.

Да се работи в обществена полза не означава да се работи безплатно. Означава да работиш по теми, които са в обществена полза, теми, които касаят обществото.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: След като не отпадне организацията на критерии „Допустимост“ следва друг критерий - за техническа и финансова оценка. Това е вече за оценка на проекта по същество.

МАРИЯ ПАВЛОВА: Тук е нужен много добър специалист, който да стикова тези точки. По нашият проект се получаваха много точки, ако се провери практиката на други държави от света.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, затова е много важно да сложите методиката за оценка. Указано е отдолу в кое поле какво да се опише, например в раздел 11 във формуляра на кандидатстване – гледате в методиката за оценка.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Критерият за оценка в т. 1 е много важен, защото ако тук не съберете 6 точки директно отпадате от възможността да бъдете класирани.

/Емилия Петрова напуска залата./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това означава, че трябва да имате изпълнени проекти с европейско финансиране въобще, изпълнени проекти, които са със сходна дейност пак с европейско финансиране и екипа на организацията да има управленски опит по проекти. Т. е. освен финансов капацитет, задължително е необходимо да демонстрирате управленски опит в проекта и изпълнени такива. Тук обаче няма ограничение от 3 години за опита – може да изпълнявате проекти в период, по-широк от 3 години, но 3-те години важат за финансовия капацитет.

Тук вече има точки за всякакви други неща, но тук дори да има на определени места да имате 0 точки, ако в другите категории имате много точки, те може да се компенсират. Единствено по т. 1 – опит, не може да компенсирате липсата на опит по никакъв начин, дори във всички други раздели да получите максимално точкуване.

Сега ще ви маркирам другата процедура, която тече в момента и по която може да имате интерес да кандидатствате.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ще ви покажа другата процедура, която е със срок 15 октомври, т. е. нейния краен срок е 2 седмици след приключване на крайния срок на първата, по която говорихме. Тя се казва: „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“.

Това също е в обхвата на дейността на организациите, които са членове на ГС към ВСС. Допустими кандидати са пак юридически лица с нестопанска цел по Закона за юридическите лица с нестопанска цел; национално представени организации на работодателите и на работниците и служителите, признати от Министерски съвет по реда на чл. 36, ал. 12 от КТ; мрежи, коалиции и платформи на НПО/СИП, членове, отговарящи на горните условия.

Тук има едно ограничение, че имате право да кандидатствате с един проект, като водеща организация и до три проекта, като партньор. По предишната процедура нямаше такова ограничение – може да се кандидатства по 5 проекта като партньор. Описани са допустимите партньори и какви са дейностите. Допустими дейности – до голяма степен се препокриват с предишната процедура, но са още по-широки. По тази процедура са допустими дейностите – разработване на анализи, проучвания и оценки и други сходни дейности, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство; отново да се извършват проучвания и изследвания, свързани с подобряване на гражданското участие в процеса на формулиране и изпълнение мониторинг на политики; извършване

отново на проучване за добри практики на други държави и иновативни решения, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране и изпълнение мониторинг на политики и законодателство – тук вече не се касае само за съдебна власт, а въобще; събиране на данни и разработване на база с данни – това е взето изцяло от предишната процедура, не касае само съдебната реформа, а всички области на социалния живот; разработване на анализи, методики и модели, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране и изпълнение мониторинг на политики.

Има друг вид група допустими дейности, това е дейности по разработване на механизми и инструментариум за гражданския мониторинг и осъществяване на граждански мониторинг върху действията, решенията, политиките и законодателството, провеждани от държавата във всички области.

Третата група са съвместни дейности между НПО, като посредници на и с гражданите и бизнеса с администрациите за реализиране на публични политики, законодателство и управление – това са вече съвместни действия между държавни или местни администрации, НПО и бизнеса, т. е. – фирми; отмяна или пренасяне на добри практики и иновативни решения, свързани с гражданско участие – тук е участие на мрежи на европейско равнище.

Има друга група допустими дейности по тази процедура за НПО – дейности по повишаване на обществената осведоменост и насърчаване на гражданското участие в процесите на формулиране и изпълнение мониторинг на политики. Тук се има предвид организиране на информационни кампании и други сходни дейности. Между другото това е доста лесно за изпълнение – да се организира информационна кампания, това са събития.

Тук се казва, че когато се кандидатства по мониторинг на законодателство по тази процедура, не може това да са неща, свързани с предишната процедура, която е отворена, свързана с граждански контрол в реформата в съдебната система. Т. е. първата процедура е по-тясна, а тази е много по-широка.

Отново има критерии за допустимост. Те са същите – видовете разходи са същите, процедурата е паралелна и методиката за оценка е по същия начин – изисква се да имаш оборот от миналите 3 години, да имаш предходен опит по управлението на проекти и да имаш специфичен опит в областта, в която си разработил конкретното проектно предложение. Тук прагът на кандидатстване е 90 хил. лв., пак не се изисква собствено финансиране. Отново изцяло е 0% авансово финансиране от страна на управляващия орган.

Това са две паралелни процедури и втората скоро я отвориха. Тя е по-широка, първата касае само граждански мониторинг, разработване на политики и подобряване на законодателство само в сферата на съдебната реформа. Втората е във всички сфери. Например може в бизнеса, в здравеопазването, в образованието.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Каква е стойността на тази програма?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: 90 хил. лв.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Не, толкова може да изпълнява или най-общо колко пари са отпуснати. За какъв период – до колко месеца могат да са проектите? Защото някъде видях, че е 10 мил. лв. общата стойност на финансирането.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: 1,5 мил. лв. е схемата. Да, 10 мил. лв.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Понеже тук е по-широк обхвата – законодателство във всички сфери да се прави мониторинг, затова явно се очаква, че много по-широк кръг са допустимите кандидати. Като отворите ОПДУ в активни процедури, текущи отворени в момента, тя ще излезе отново с всичките си подробности.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Но с по-дълъг срок – 15 октомври.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. Само видях, че има три информационни дни, които не са минали – Варна, Бургас – 30 юли и Велико Търново – 1 август. В София е минало. Може да се задават въпроси.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Като влезете в сайта, има секция „Въпроси и отговори“ – една от най-полезните секции, може да видите кандидати или хора, които изпълняват в момента проекти, какви въпроси задават, извлечени от практиката и реалността и каква са отговорите.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: В общи линии ви представих нещата, които касаят нашите организации. Ако има желаещи да се включат във втората процедура, може да си съдействаме.

В т. организационни въпроси да уточним някои бъдещи дейности. През м. септември ще започнем по начин, както преди време – ще каним представители на външни институции на заседанията си, свързани с темите, които ще разглеждаме. Предлагам и самите заседания да са по-интензивни. Сега за края на м. септември да определим дата за следващото заседание, защото през м. август нямаме заседания.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: През м. октомври трябва да си изберем председател или съпредседател.

Нашата организация ще има готовност за презентация на тема съдебна експертиза. Проектът няма да е приключил, но в основната си част е изпълнен.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, в края на м. септември изтича втората година. Тогава някоя от точките, които отложихме ще е тема на заседанието. Предлагам датата за заседанието да е 28 септември – петък.

МАРИЯ ПАВЛОВА: При нас ще е трудно присъствието, защото тогава имаме събитие и ще сме в провинцията.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, ще го имаме предвид. Определяме дата за следващото заседание – 28 септември, петък, като ще уточним след ваканцията дневния ред.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Благодарим за полезната презентация.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря за вниманието. Колеги, приключихме за днес. Благодаря ви за участието. Желая на всички приятна лятна ваканция.

Заседанието на Гражданският съвет към Висшия съдебен съвет приключи в 11:38 часа.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

/п/

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА

*Протоколирал: /п/
Валентина Тесовска
технически сътрудник*